

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË BANKËS SË SHQIPËRISË PËR VITIN 2022

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke vlerësuar rolin e Bankës së Shqipërisë në mbikëqyrjen e sistemit financiar të vendit dhe nxitjen e rritjes së qëndrueshme të ekonomisë;

Duke vlerësuar pavarësinë institucionale të Bankës së Shqipërisë në raport me ligjin, si dhe detyrimin për zbatimin dhe raportimin e rekomandimeve të dhëna nga Kuvendi i Shqipërisë;

Duke vlerësuar angazhimin e Bankës së Shqipërisë për zbatimin e objektivave dhe detyrimeve të saj ligjore;

Vlerëson veprimtarinë e Bankës së Shqipërisë gjatë vitit 2022 për përmbushjen e funksioneve të saj dhe të objektivave strategjike afatmesëm në këto drejtime:

Përmirësimin në hartimin e politikës monetare për zhvillimin e mëtejshëm të kapaciteteve analitike, parashikuese dhe kërkimore.

Pasurimin dhe zhvillimin e kuadrit metodologjik dhe rregullator në fushën e stabilitetit financiar dhe politikës makroprudenciale, duke vlerësuar ekspozimet e bankave në prona të paluajtshme me metodologji që vlerësojnë ndërlidhjen dhe rrezikun e përhapjes së krizave në sistemin financiar dhe zbatimin e shtesës makroprudenciale për rrezikun sistematik.

Plotësimin e kuadrit nënligjor në zbatim të kërkesave të ligjit “Për shërbimet e pagesave”, që rregullon veprimtarinë, mbikëqyrjen dhe administrimin e rreziqeve të subjekteve të ligjit, përfshirë edhe rregulloren për administrimin e rreziqeve dhe mbikëqyrjen e institucioneve të parasë elektronike, si dhe përafrimin e këtij kuadri me rregulloret e BE-së dhe të Autoritetit Bankar Europian. Zhvillimet e rëndësishme infrastrukturore dhe përmirësimet rregullatore të mësipërme kanë lejuar ofrimin e instrumenteve të reja të pagesave elektronike dhe krijimin e institucioneve të reja që ofrojnë ato, kanë ulur kostot e pagesave ndërbankare, si dhe kanë nxitur përfshirjen financiare të popullatës.

Forcimin e efektivitetit të procesit mbikëqyrës dhe plotësimit të kuadrit rregullator të nevojshëm për zbatimin e rekomandimeve të lënë nga Komiteti Moneyval nëpërmjet miratimit të ndryshimeve në rregulloren përkatëse për licencimin dhe ushtrimin e veprimtarisë së shoqërive të kursim-kreditit dhe unioneve të tyre për sa u takon kërkesave për pastërtinë e figurës së anëtarëve themelues të këtyre subjekteve. Gjithashtu, Banka ka vijuar me inspektimet veçanërisht për çështjet e financimit të terrorizmit duke realizuar për vitin 2022 një numër total prej 82 inspektimesh, të fokusuara në 5 banka, 5 subjekte financiare jobanka, 2 shoqëri kursim-krediti dhe 70 zyra të këmbimit valutor.

Përmirësimin e kuadrit rregullator në fushën e mbikëqyrjes, duke e përafruar më tej tre rregulloret me *acquis*-in e BE-së, parimet e Komitetit të Bazelit dhe praktikën më të mira të mbikëqyrjes bankare me vëmendje të veçantë monitorimin e ecurisë së portofolit të kredisë dhe të rrezikut kibernetik, si dhe përfshirjen e rreziqeve klimaterike në proceset e mbikëqyrjes së institucioneve të licencuara.

Monitorimin për sa i takon rrezikut të kredisë, rrezikut të likuiditetit atij operacional etj., nëpërmjet realizimit të 13 ekzaminimeve në vend, nga të cilat 8 ekzaminime në banka, 2 në subjekte financiare jobanka, 2 në shoqëritë e kursim-kreditit dhe 1 subjekt financiar jobankë.

Monitorimin e procesit të administrimit të Fondit të Ndërhyrjes së Jashtëzakonshme dhe rritjes së nivelit të automatizimit të tij për të gjitha bankat që operojnë në tregun vendas, përfshirë edhe bankat josistemike për të vlerësuar nëse disponojnë kapacitete të mjaftueshme financiare për të përthithur humbjet në rast të ndërhyrjes së jashtëzakonshme.

Sigurimin e funksionimit maksimal të sistemeve të pagesave, duke kryer vlerësimin e të dy sistemeve që operon Banka e Shqipërisë (AIPS dhe AECH) sipas parimeve mbikëqyrëse të Bankës Qendrore Evropiane, si dhe zhvillimin e mëtejshëm të tyre nëpërmjet fillimit të

funksionimit të sistemit AIPS euro, i cili siguron kryerjen e pagesave ndërkombëtare në euro brenda vendit për klientët e bankave, duke shmangur bankat korrespondente.

Rritjen e përdorimit të instrumenteve elektronike të pagesave nxitur nga masat e Bankës së Shqipërisë dhe politikat e bankave për promovimin e tyre, ku rezultoi një rritje e vazhdueshme e pagesave me karta, pagesave me para elektronike, si dhe pagesave *home banking*. Numri i pagesave në total për vitin 2022 u rrit me 18.1%, duke kapur nivelin prej rreth 33.7 milionë pagesash, ndërsa vlera në total e pagesave rezultoi 5,767 miliardë lekë, me një rritje prej 9.0% nga një vit më parë. Gjithashtu, rritje ka pasur dhe për sa i takon numrit të institucioneve të parasë elektronike, ku për vitin 2022 kanë operuar 9 institucione të tilla nga 7 që ishin në vitin 2021, të cilat kanë kryer një volum prej 10.2 milionë pagesash me vlerë 45.4 miliardë lekësh.

Akomodimin e kërkesës për *cash* në ekonomi, si dhe përfundimin e emetimit të plotë të serisë së re të kartëmonedhave. Në fund të vitit 2022 rezultuan rreth 161 milionë copë kartëmonedha në qarkullim, me vlerë 394.7 miliardë lekë, me një rritje prej 4.9% në krahasim me vitin 2021.

Harmonizimin e statistikave me *acquis communitaire*, ku veçohen hartimi i statistikave përfshirë bilancet e sektorit të subjekteve të tjera financiare jo banka dhe raportimi i llogarive financiare sipas standardeve pranë Eurostat.

Intensifikimin e punës kërkimore në mbështetje të vendimmarrjes dhe rritjes së transparencës, me fokus analizat e skenarëve të ndryshëm që vlerësojnë aftësinë e ekonomisë shqiptare në kushtet e krizave dhe sfidat që paraqesin ndryshimet klimatike në stabilitetin bankar.

Edukimin dhe komunikimin e vazhdueshëm me publikun përmes botimeve të rregullta për politikën monetare, stabilitetin financiar dhe mbikëqyrjen bankare, si dhe përmbushjen e detyrimit për të ofruar transparencë në lidhje me veprimtarinë e Bankës.

Kuvendi kërkon që Banka e Shqipërisë për vitin 2023 të angazhohet në këto drejtime:

Të monitorojë në vazhdimësi të gjitha zhvillimet e brendshme dhe të jashtme të ekonomisë, si dhe të kujdeset të formulojë një politikë monetare, e cila të mundësojë kthimin e inflacionit në objektiv, me sa më pak kosto mbi rritjen afatgjatë të ekonomisë.

Të analizojë me prioritet zhvillimet në tregun e pasurive të paluajtshme, si dhe të monitorojë me kujdes ekspozimin e sektorit bankar ndaj këtij tregu, duke përmirësuar kuadrin e monitorimit dhe administrimit të rreziqeve në këtë drejtim, si dhe zhvillimin e instrumenteve të nevojshme për të adresuar çdo kontigjencë të mundshme.

Të standardizohet dhe përmirësohet, në linjë me praktikën më të mira evropiane, procesi i administrimit të kredive me probleme, i cili, siç theksohet edhe nga institucionet ndërkombëtare, është ekspozuar ndaj zhvillimeve të pafavorshme ekonomike ndërkombëtare.

Të fokusohet në zbatimin e mësimave të nxjerra nga përballja me pandeminë, analizën e implikimeve të inovacionit të tregjeve dhe produkteve financiare, si dhe monitorimin e rreziqeve klimatike në mjedisin ekonomik e financiar.

Të përmirësojë proceset e zbatimit të politikës makroprudenciale me fokus pasurimin e instrumenteve makroprudenciale, që synojnë rreziqet sistematike strukturore dhe plotësimin e kuadrit rregullator mbi kërkesat që duhet të plotësojë sektori bankar për sigurimin e një mbrojtje të përshtatshme kibernetike.

Të fokusohet në zbatimin e risive rregullative dhe infrastrukturore të ndërmarra të sistemit të pagesave, siç janë nxitja e përdorimit të skemës së debitimit direkt nga publiku i gjerë dhe mbështetja e pjesëmarrjes së aktorëve të rinj.

Të bashkërendojë përpjekjet për nxitjen e përdorimit të instrumenteve sa më efikase dhe me kosto të ulët me qëllimin reduktimin e përdorimit të parasë fizike në ekonominë shqiptare.

Të rrisë bashkëpunimin me bankat, ACESK-un dhe palët e treta mbështetëse për sistemet e sigurisë dhe informacionit, duke maksimizuar sinergjitë mbi rritjen e kontroleve të sigurisë kibernetike, indikatorëve të komprometimit etj.

Të intensifikojë bashkëpunimin dhe shkëmbimin e informacionit me autoritetet e tjera mbikëqyrëse të tregut financiar, duke u përqendruar në kryerjen e ekzaminimeve të përbashkëta në subjektet e mbikëqyrura.

KRYETARE
Lindita Nikolla

Miratur më datë 6.7.2023.